

LES 27

D. OEFENINGEN

1. Vertalingoefening met vormen van de subjunctief.

Benoem in onderstaande teksten of tekstgedeelten de subjunctief od subjunctieven (**vet** gedrukt) en vertaal daarna de tekst.

1	Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;
	Aantekeningen: ἐροῦμεν is ind.fut.act. 1 ^e p.mv. van λέγω. ἐπιμένωμεν is sub.prs.act. 1 ^e p.mv. van ἐπιμένω. πλεονάσῃ is sub.aor.act. 3 ^e p.ev. van πλεονάζω. Vertaling: wat dan zullen wij zeggen? Moeten wij blijven bij de zonde opdat de genade vermeerderd? (Rm 6:1)
2	Καὶ ὅταν προσεύχησθε , οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί,
	Aantekeningen: προσεύχησθε is sub.prs.med. 2 ^e p.mv. van προσεύχομαι, <i>bidden</i> . ἔσεσθε is ind.fut.med. 2 ^e p.mv. van εἶμι. Vertaling: en wanneer je bidt, zul je niet zijn zoals de schijnheiligen. (Mt 6:5).
3	καὶ ἐποίησεν δώδεκα [οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν] ἵνα ᾧσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν
	Aantekeningen: ἐποίησεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ποιέω. ὠνόμασεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ὀνομάζω. ᾧσιν is sub.prs.act. 3 ^e p.mv. van εἶμι. ἀποστέλλῃ is sub.prs.act. 3 ^e p.ev. van ἀποστέλλω. Vertaling: en hij maakte twaalf (die ook apostelen hij noemde) opdat zij zijn met hem en opdat hij hen zendt (om te) prediken. (Mc 3:14).
4	ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς...
	Aantekeningen: ἔχω is ind.prs.act. 1 ^e p.ev. διαμαρτύρηται is sub.prs.med. 3 ^e p.ev. van διαμαρτύρομαι. Vertaling: want ik heb vijf broers, opdat hij hen dringend betuigt... (Lc 16:28).
5	ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν .
	Aantekeningen: ἔχωμεν is sub.prs.act. 1 ^e p.mv. van ἔχω. Vertaling: opdat door de volharding en door de vertroosting (vermaning) van de schriften de hoop wij mogen hebben (of: vasthouden). (Rm 15:4)
6	Ἦστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία
	Aantekeningen: ἐποίησεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ποιέω. γράφηται is sub.prs.pss. 3 ^e p.ev. van γράφω. ἅτινα is een btr.vnw.nomonz.mv van ὅστις. καθ' ἓν kan vertaald worden met <i>één voor één, achter elkaar</i> . οἶμαι is ind.prs.med. 1 ^e p.ev. van οἶομαι, <i>denken, menen</i> .

	χωρῆσαι is de inf.aor.act. van χωρέω, <i>ruimte bieden</i> . γραφόμενα is part.prs.pss.acc.onz.mv. van γράφω. Vertaling: er zijn maar ook andere (dingen) vele die gedaan heeft Jezus, die als geschreven werd één voor één ook niet zelf denk ik de wereld ruimte zou bieden de geschreven boeken. (Jh 21:25)
7	ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστὶν καὶ δίκαιος,...
	Aantekeningen: ὁμολογῶμεν is sub.prs.act. 1 ^e p.mv. van ὁμολογέω. Vertaling: als wij belijden de zonden van ons, betrouwbaar hij is en rechtvaardig,... (1Jh 1:9)
8	ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
	Aantekeningen: ἡ is sub.prs.act. 3 ^e p.ev. van εἰμί. ἀποδώσει is ind.fut.act. 3 ^e p.ev. van ἀποδίδωμι. Vertaling: opdat zij (is) van u de aalmoes in het verborgene en de vader van jou de ziende in het verborgene zal vergelden jou. (Mt 6:4).
9	ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα
	Aantekeningen: εὐαγγελίζωμαι is sub.prs.med. 1 ^e p.ev. van εὐαγγελίζω. Vertaling: want indien ik het goede nieuws breng, niet het is voor mij roem. (1Co 9:16).
10	δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται
	Aantekeningen: δύνασθε is ind.prs.med. 2 ^e p.mv. van δύναμαι. προφητεύειν is inf.prs.act. van προφητεύω. μανθάνωσιν is sub.prs.act. 3 ^e p.mv. van μανθάνω, <i>leren</i> . παρακαλῶνται is sub.prs.pss. 3 ^e p.mv. van παρακαλέω. Vertaling: want jullie kunnen één voor één allen profeteren, opdat allen leren en allen vertroost worden. (1Co 14:31).

2. Vertaal oefening: Mc 9:25-37

25	ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν
	Aantekeningen: ἰδὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van ὁράω. ἐπισυντρέχει is ind.prs.act. 3 ^e p.ev. van ἐπισυντρέχω, <i>rennen, te hoop lopen</i> . ἐπετίμησεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ἐπιτιμάω, <i>bestrafen</i> . ἔξελθε is gbw.aor.act. 2 ^e p.ev. van ἐξέρχομαι. εἰσέλθῃς is sub.aor.act. 2 ^e p.ev. van εἰσέρχομαι. Vertaling: ziende maar Jezus dat te hoop loopt een menigte, bestrafte hij de geest de onreine zeggende tot hem: stomme en dove geest, ik gebiedt jou, ga uit uit hem en niet meer moet je in hem gaan.

26	καὶ κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὥσεί νεκρός, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν
	<p>Aantekeningen: κράξας is part.aor.act.nom.mnl.ev. van κράζω. σπαράξας is part.aor.act.nom.mnl.ev. van σπαράσσω, <i>schokken, stuiptrekken</i>. ἐξῆλθεν ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἐξέρχομαι. ἐγένετο is ind.aor.med. 3^e p.ev. van γίνομαι. ὥσεί in combinatie met γίνομαι betekent <i>gelijk worden aan</i>. ἀπέθανεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἀποθνήσκω. Vertaling: en schreeuwend en veel stuiptrekkend ging hij uit. En hij werd als dood zodat velen zeggen dat hij is gestorven.</p>
27	ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη
	<p>Aantekeningen: κρατήσας is part.aor.act.nom.mnl.ev. van κρατέω, <i>grijpen</i>. ἤγειρεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἐγείρω. ἀνέστη is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἀνίστημι. Vertaling: maar Jezus grijpend de hand wekte hem op, en hij stond op.</p>
28	Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;
	<p>Aantekeningen: εἰσελθόντος is part.aor.act.gen.mnl.ev. van εἰσέρχομαι. ἐπηρώτων is ind.impf.act. 3^e p.mv. van ἐπερωτάω. ἠδυνήθημεν is ind.aor.pss. 1^e p.mv. van δύναμαι. ἐκβαλεῖν is de inf.aor.act. van ἐκβάλλω. Vertaling: en toen hij een huis was binnengegaan vroegen hem zijn discipelen apart: waarom wij niet konden uitwerpen hem?</p>
29	καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.
	<p>Aantekeningen: vaak wordt ἐν voor de dat instrumentalis (= <i>bij, vanaf, door, met</i>) geplaatst. Het betekent dan <i>met</i> of <i>door</i>. δύναται is ind.prs.med. 3^e p.ev. van δύναμαι. ἐξελεῖν is de inf.aor.act. van ἐξέρχομαι. Vertaling: en hij zei tot hen: dit geslacht door niets kan uitgaan dan alleen door gebed.</p>
30	Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ᾔθελεν ἵνα τις γνοῖ·
	<p>Aantekeningen: Κἀκεῖθεν is de samentrekking van καὶ+ἐκεῖθεν. ἐξελθόντες is part.aor.act.nom.mnl.mv. van ἐξέρχομαι. παρεπορεύοντο is ind.impf.med van παραπορεύομαι, <i>reizen, trekken</i>. ᾔθελεν is ind.impf.act. 3^e p.ev. van θέλω. γνοῖ· is sub.aor.act. 3^e p.ev. van γινώσκω. Vertaling: en van daar weggaand reisde hij door Galilea en niet wilde hij dat iemand zou weten (het).</p>

31	<p>ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.</p>
	<p>Aantekeningen: ἐδίδασκεν is ind.impf.act. 3^e p.mv. van διδάσκω. παραδίδοται is ind.prs.pss. 3^e p.ev. van παραδίδωμι, <i>overleveren</i>. ἀποκτενοῦσιν is ind.fut.act. 3^e p.mv. van ἀποκτείνω. ἀποκτανθεὶς is part.aor.pss.nom.mnl.ev. van ἀποκτείνω. ἀναστήσεται is ind.fut.med. 3^e p.ev. van ἀνίστημι. Vertaling: hij leerde want de discipelen van hem en hij zei tot hen: de zoon van de mens wordt overgeleverd in handen van mensen en zij zullen doden hem en gedood zijnde na drie dagen zal hij opstaan.</p>
32	<p>οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι</p>
	<p>Aantekeningen: ἠγνόουν is ind.impf.act. 3^e p.mv. van ἀγνοέω, <i>niet begrijpen</i>. ἐφοβοῦντο is ind.impf.med. 3^e p.mv. van φοβέω. ἐπερωτῆσαι is inf.aor.act. van ἐπερωτάω. Vertaling: maar zij begrepen niet het woord en zij vreesden hem te vragen.</p>
33	<p>Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοὺς· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε;</p>
	<p>Aantekeningen: ἦλθον is ind.aor.act. 3^e p.mv. van ἔρχομαι. γενόμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van γίνομαι. ἐπηρώτα is ind.impf.act. 3^e p.ev. van ἐπερωτάω. διελογίζεσθε is ind.impf.med. 2^e p.mv. διαλογίζομαι, <i>overleggen</i>. Vertaling: en zij kwamen in Kafarnaoem. En in het huis zijnde vroeg hij hen: wat (waarover) onderweg overlegden jullie?</p>
34	<p>οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων.</p>
	<p>Aantekeningen: ἐσιώπων is ind.impf.act. 3^e p.mv. van σιωπάω, <i>zwijgen</i>. διελέχθησαν is ind.aor.pss. 3^e p.mv. van διαλέγομαι. μείζων is bnw.nom.mnl.mv.comp. van μέγας. Vertaling: maar zij zwegen; onder elkaar want zij hadden overlegd onderweg wie groter (was).</p>
35	<p>καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.</p>
	<p>Aantekeningen: καθίσας is part.aor.act.nom.mnl.ev. van καθίζω. ἐφώνησεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van φωνέω. θέλει is ind.prs.act. 3^e p.ev. van θέλω. Vertaling: en nadat hij was gaan zitten riep hij de twaalf en hij zegt tot hen: indien iemand wil eerste zijn hij zal zijn van allen laatste en van allen een bedienende.</p>

36	καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς·
	<p>Aantekeningen: λαβὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van λαμβάνω. ἔστησεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἵστημι. ἐναγκαλισάμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van ἐναγκαλίζομαι, <i>in de armen nemen, omarmen</i>. Vertaling: en nemende een kind plaatste hem in (het) midden van hen en genomen hebbend in de armen het hij zei tot hen:</p>
37	ὃς ἂν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχεται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλονται με.
	<p>Aantekeningen: δέξηται is sub.aor.med. 3e p.ev. van δέχομαι. δέχεται is ind.prs.med. 3e p.ev. van δέχομαι. δέχηται is sub.prs.med. 3e p.ev. van δέχομαι. ἀποστείλονται is part.aor.act.acc.mnl.ev. van ἀποστέλλω. Vertaling: degene die één van deze (zulke) kinderen ontvangt in de naam van mij, <i>mij</i> ontvangt, en degene die <i>mij</i> ontvangt, niet <i>mij</i> ontvangt maar degene die mij heeft gezonden (de gezonden hebbende mij).</p>